

Maaseuturahaston ohjelmakauden 2021-2027 valmistelutilanne tilannekatsaus

MYR § 9

1. Yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) tavoitteet rahoituskaudella 2021-2027

CAP-uudistuksen kansallisessa valmistelussa etsitään keinoja, joilla saavutetaan EU:n komission julkaisemassa CAP-asetusehdotuksessa mainitut tavoitteet.

Asetusehdotuksen mukaan maataloustukirahaston ja maaseuturahaston tuella pyritään jatkossakin parantamaan maatalouden, elintarvikealan ja maaseutualueiden kestävästä kehitystä ja edistämään seuraavien yleistavoitteiden saavuttamista:

- a) edistetään älykästä, kestävästä ja monipuolista maatalousalaa, jolla varmistetaan elintarviketurva;
- b) tuetaan ympäristönhoitoa ja ilmastotoimia ja edistetään unionin ympäristö- ja ilmastotavoitteita;
- c) lujitetaan maaseutualueiden sosioekonomista rakennetta.

Näitä tavoitteita täydennetään monialaisella tavoitteella, jossa päämääränä on alan uudenaikaistaminen edistämällä ja jakamalla tietämystä, innovointia ja digitalisointia maataloudessa ja maaseutualueilla sekä edistämällä niiden käyttöä.

Yleistavoitteisiin pyritään seuraavien erityistavoitteiden avulla:

- a) annetaan tukea riittävien maataloustulojen ja maatilojen selviytymiskyvyn varmistamiseksi koko unionin alueella, jotta saataisiin parannettua elintarviketurvaa;
- b) parannetaan markkinasuuntuneisuutta ja kilpailukykyä, mukaan lukien kiinnittämällä enemmän huomiota tutkimukseen, teknologiaan ja digitalisointiin;
- c) parannetaan viljelijöiden asemaa arvoketjussa;
- d) edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestävästä energiasta;
- e) edistetään kestävästä kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa;
- f) edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia;
- g) houkutellaan alalle nuoria viljelijöitä ja helpotetaan yritystoiminnan kehittämistä maaseutualueilla;
- h) edistetään työllisyyttä, kasvua, sosiaalista osallisuutta ja paikallista kehitystä maaseutualueilla, myös biotalouden ja kestävästä metsä-

hoidon alalla;

i) parannetaan tapaa, jolla EU:n maatalous vastaa ruokaa ja terveyttä koskeviin uusiin yhteiskunnan vaatimuksiin, mukaan lukien turvallinen, ravitseva ja kestävä kehityksen mukainen ruoka, ruokahävikki sekä eläinten hyvinvointi.

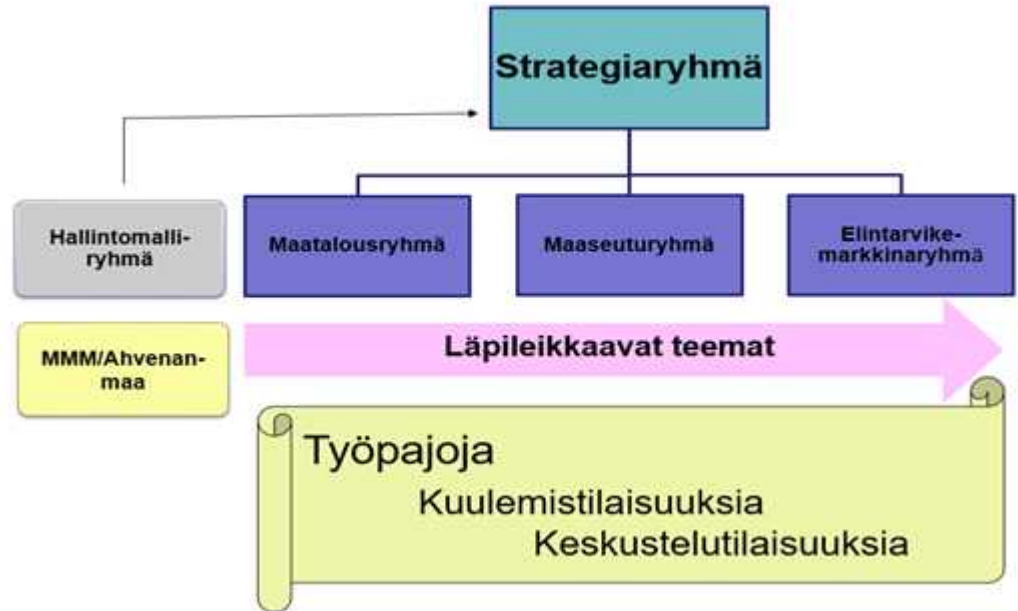
Tavoitteita toteuttaessaan jäsenvaltion on varmistettava tukijärjestelmien yksinkertaistaminen ja tuloksellisuus.

Suomen tavoitteena on edistää maaseutualueiden elinvoimaisuutta ja varmistaa laadukkaan ruuantuotannon tulevaisuus sekä parantaa maataloustuotannon kannattavuutta.

Maa- ja metsätalousministeriö valmistelee Suomeen yhden maatalouspolitiikan strategisen suunnitelman (CAP-suunnitelma). Suunnitelma sisältää maatalouden suorat tuet, maaseudun kehittämisen toimenpiteet ja markkinatoimet. Suunnitelma kattaisi Manner-Suomen ja Ahvenanmaan.

Maa- ja metsätalousministeriö hallintoviranomaisena johtaa EU:n tulevan rahoituskauden 2021-2027 maatalous- ja maaseudun kehittämissuunnitelman valmistelua. Ministeriö vastaa CAP-suunnitelman laatimisesta ja yhteensovittamisesta lausuntomenettelyä ja EU:n komissiolle toimittamista varten. Valtioneuvosto tekee päätöksen Suomen CAP-suunnitelman lähettämisestä komission hyväksyttäväksi.

CAP-suunnitelman valmistelua tehdään työryhmissä, jotka maa- ja metsätalousministeriö on asettanut syksyllä 2018. Työryhmät ovat: maaseuturyhmä, maatalousryhmä, markkinaryhmä, hallintomalliryhmä sekä Ahvenanmaan työryhmä. Jo aiemmin on asetettu maa- ja metsätalousministerin johtama strategiaryhmä. Työryhmien tehtävänä on tehdä esityksiä CAP-suunnitelmaan sisällytettävistä toimenpiteistä sekä niiden rahoituksesta strategiaryhmälle.

Kaavio 1. CAP-suunnitelman valmistelun kansallinen organisointi

2. Alueellisen valmistelun käynnistäminen ja yhteensovitus

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt 11.2.2019 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia (ELY-keskukset) käynnistämään seuraavan rahoituskauden toimenpiteiden valmistelun alueellaan yhdessä maakuntien liittojen ja muiden keskeisten kumppaneiden ja intressitahojen kanssa. Valmistelussa pyydetään tunnistamaan sellaiset alueen kehittämistarpeet, joihin mahdollisesti voidaan vaikuttaa maataloustukirahaston ja maaseudun kehittämisen rahaston toimin.

Maa- ja metsätalousministeriö ohjeistaa myöhemmin keväällä 2019 yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen (Leader) valmistelun aloittamisesta.

3. Tarveanalyysien luonnosten kommentointi ja alustavien maaseudun kehittämisen painopisteiden kokoaminen 15.4.2019 mennessä

Suomen on varmistettava rahastojen ja unionin välineiden koordinaatio, täydentävyys ja yhdenmukaisuus. Siksi maatalous- ja maaseuturahastojen, meri- ja kalatalousrahaston sekä rakennerahastojen valmistelua tehdään alueellisesti ja valtakunnallisesti yhteistyössä. Eri rahastojen valmistelun ohjeistuksesta vastaavat hallintoviranomaiset.

CAP-suunnitelmaan valittavien toimenpiteiden tulee perustua nykytilan kuvaukseen ja tarveanalyysiin. CAP-suunnitelman tarve-

analyysissä tulee kuvata alueellisia ja paikallisia olosuhteita sosioekonomiset näkökulmat huomioiden.

Jäsenvaltion on käytettävä tarveanalyysissä uusimpia ja luotettavimpia saatavilla olevia tietoja.

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu strategia-asetusedotuksessa esitettyjen erityistavoitteiden mukaisesti laaditut nykytilan ja tarveanalyysien luonnokset. Maa- ja metsätalousministeriö on lähettänyt ne ohessa ELY-keskuksille alueiden kommenttien kokoamista varten. Kommentointipyyntö koskee koko CAP-suunnitelman erityistavoitteita ja niiden tarveanalyysijä. Tarveanalyysien sisältö täydentyy valmistelun edetessä ja EU-tason vaatimusten täsmennyessä.

ELY-keskuksia pyydetään organisoimaan ja kokoamaan alueeltaan perustellut kommentit yhdessä maakuntien liittojen, kuntien maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden, Leader-ryhmien ja keskeisten kumppaneiden ja muiden sidosryhmien kanssa seuraaviin kysymyksiin tavoitteittain. Vastaukset MMM pyytää lähettämään maa- ja metsätalousministeriölle osoitteeseen ohjelma@mmm.fi viimeistään **15.4.2019**.

1. Onko nykytilan analyysi kattava? Sisältääkö se relevanttia ja ajankohtaista tietoa? Puuttuuko siitä jotain, jos niin mitä?
2. Onko SWOT-analyysiin muutostarpeita alueiden näkökulmasta? Nelikenttään tai tekstiin?
3. Onko tarveanalyysi oikea ja johdonmukainen? Jos sitä tulisi muuttaa, miten?
4. Mitkä toimenpiteet ovat tarpeen tarveanalyysien toteutumisessa?
5. Muut havainnot ja ehdotukset

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää alueita varautumaan kaksivaiheiseen alueellisen maaseudun kehittämisen tarpeiden ja painopisteiden kokoamiseen. Ensimmäisessä vaiheessa ministeriö pyytää lähettämään osoitteeseen ohjelma@mmm.fi viimeistään **15.4.2019** alustavat näkemykset alueen maaseudun kehittämisen painotuksista EU:n ohjelmakaudelle 2021-2027. MMM toivoo selkeästi perusteltuja ja tiiviitä vastauksia. Vastauksen suositeltava pituus on 3-5 sivua.

6. Tiivis analyysi aikaisempien ohjelmakausien kokemuksista: miten saadaan alueellisesta maaseudun kehittämistyöstä entistäkin tuloksellisempaa ja vaikuttavampaa? Lähteenä voi käyttää esimerkiksi alueella tehtyjen arviointien keskeisiä tuloksia ja johtopäätöksiä. Lisäksi kuvataan onnistumiset ja epäonnistumiset sekä perustelut näihin.
7. Alueen maaseudun kehittämisen keskeiset tarpeet perusteluneen rahoituskaudella 2021-2027

8. Tarpeista johdettu alustava strateginen näkemys alueen maaseudun kehittämisen painopisteistä ja tarvittavista kokonaisresursseista toimenpiteittäin (EU:n ja valtion rahoitus) rahoituskaudella 2021-2027. Sisällön hahmottamiseksi käytetään tässä yhteydessä ohjelmakauden 2014-2020 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toimenpidevalikkoa.
9. Alustavia näkemyksiä yhteensovituksesta ja työnjaosta muihin EU-rahastoihin. Miten alueella alustavat maaseudun kehittämisen painotukset ja alustavat rakennerahastojen ja meri- ja kalatalouden rahastojen painotukset tukevat toisiaan? Miten alueiden painotukset ovat linjassa maakuntaohjelman kanssa?

EU-valmistelun aikataulujen täsmennyttyä maa- ja metsätalousministeriö pyytää vuoden 2019 aikana ELY-keskuksia täsmentämään alueiden maaseudun kehittämisen painotukset. Suunnitteilla on myös yhteinen, alueiden valmistelua tukeva ja alueiden toimijoita ja organisaatioita osallistava prosessi. Arvioitu aikataulu tälle on loppuvuosi 2019 – vuosi 2020.

MYR sihteeristö käsitteli asiaa kokouksessaan 18.2.2019.

Erillisliite nro 10 : Aikataulu

Erillisliite nro 11: Ohjekirje

Lisätietoja asiasta antaa Kainuun ELY-keskuksesta kehittämisjohtaja Juha Määttä, puh. 044 036 8575.

Suunnittelujohtajan ehdotus:

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) merkitsee tiedoksi saadun informaation.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR):

Hyväksyttiin suunnittelujohtajan ehdotuksen mukaisesti.